

מה אתה יושב כאן?

בתשומת-לב. לאחר מכן נגשים אלינו יריבים פוליטיים, מראשי הכנסת, וגם מומחי הממשלה, ומברכים אותנו על רצינות הדברים וחשיבותם, עם כל הסתייגותם מתוכנם. על כך נאמר בעתון: "כן נאם ח"כ אורי אבנרי (העוה"ז)". אך אם באותו יום אנו משתרכבים בתקרית כלשהי, פיסקיטית אך בלתי-חשובה לגמרי, אנו זוכים לפרסומת רבת.

מיסמך תוך שש דקות

הו, בערך, מה שקרה לנו גם הפעם. נדמה לי שדברינו על חילופי-הגברא בממשלה היו שקולים וחרפים, וביטאו את גישתנו העקרונית למהות המישטר הקיים במדינה. הם התבססו, בין השאר, על מחקר תולדות המצב התחוקתי הקיים, ועל התייעצויות עם מומחים לענייני המשטרה. בנאום שארך עשר דקות הושקעו עשר שעות עבודה. אולם דברים אלה לא עוררו כמעט התעניינות עתונאית. תחת זאת התרכזה כל תשומת-הלב סביב תקרית-קנר.

תקרית זו החלה כאשר דיבר ח"כ ריקח מאיר וילנר. בין השאר טען כי עברו של קנר פוסל אותו מלמלא תפקיד בכיר במשטרה, בגלל חלקו בפרשת רצח הקומוניסט סיומה מירוניאנסקי ב'1941. קנר היה אז שוטר במשטרת המנדט. כאשר טען וילנר כי ועדה ממשלתית קבעה בשעתו שקנר "חשוד ברצח", צעק מנחם כהן (מפא"י): "עלילת דם!" כולנו קראנו קריאות-ביניים. וילנר קרא: "רוצח עומד בראש משטרת תל-אביב!"

הדבר גרם מייד לתגובה חריפה מצד יושב-ראש הכנסת. לאחר מכן קם שר-המשפטים, שנכח במקרה, ותיאר את השתלשלות הדברים אחרי קום המדינה, כאשר ועדה ממשלתית רמת-דרג בדקה את ההאשמות נגד קנר ו-חבריו. יעקוב שמשון שפירא, שהיה באותה תקופה היועץ המשפטי של הממשלה, קבע: "הועדה מצאה שקנר וחבריו חפים מכל פשע. קמתי ממקומי וקראתי: 'זהו אמת חל-קית! מה עוד קבעה הועדה?'"

הרוחות נסערו שוב, ושוב ניתכו קריאות הביניים מכל עבר, בהשתתפותי הפעילה. ידעתי שתורי לנאום יגיע בעוד עשר דקות. וכאן עלה בידינו להוכיח בצורה חותכת ביותר, איך פועלת סיעתנו. פניתי אל אמנון זכרוני, היושב מאחורי ברא מזכירי-הסיעות, וביקשתי ממנו להתקשר מייד עם המערכת בתל-אביב, כדי להציג טייד במיסמכים החשובים. אמנון עשה זאת, המערכת נכנסה לפעולה קדחתנית, הפעילה את הארכיון, ותוך שש דקות בדיוק מסר לי אמנון זכרוני את הקטע של מסקנות ועדת-החקירה, שהתייחס ליעקוב קנר.

וכך, כשכא תורי לנאום, פתחתי את דברי כלהלן:

אורי אבנרי: כבוד היושב ראש, כנסת נכבדה.

בעקבות התקרית שאירעה כאן לפני עשר דקות, הרשו לי לקרוא בפני הכנסת את המסקנות של אותה ועדת-חקירה.

הוועדה קבעה לאמור: "המסקנה מחייבת כי שלושה אנשים ידעו, וידועים, כי סיומה מירוניאנסקי נעצר, והם הסתירו את העובדה בעדותם בפני הוועדה, והם: יעקוב קנר, חיים ברמן ויצחק שטיינברג.

... בנוגע לשניים הראשונים (הקצינים קנר ושטיינברג) מתברר כי היו בדירה שסיומה היה צריך להגיע אליה, ויש להניח שאסרוהו. עדותם חזקה את המסקנה שהם מסתירים את העובדות.

... העדים קנר ושטיינברג שיקר ב'פני הוועדה'.

כבוד היושב-ראש, לאור זה אני מרשה לעצמי לקבוע כי שר-המשפטים הנכבד אמנם אמר מעל במה זו את האמת — אך לא את כל האמת, כפי שראוי היה לו לאמרה.

היו"ר קדיש לוז: השאלה העומדת בפנינו היא מה לעשות לחברי-כנסת המאשים אדם ברצח, בעוד שלא היה כל יסוד לדבר הזה.

מאיר וילנר: (קורא קריאת-ביניים).

היו"ר קדיש לוז: אתה, חבר-הכנסת וילנר, אמרת דברים על דעתך בלבד, ולא על דעת שום ועדה, ולא על דעת שום שופט של בית-הדין העליון.

לאחר כמה חילופי-קריאות נוספים פתחתי בנאומי העיקרי (ראה מסגרת).

"אתה מאושר?"

יה לכך המשך במזנון, כאשר שמואל מיקוניס טען, בשיחה, כי הוא יודע שקנר אמנם שיקר, אבל לא רצה. ואילו ח"כ מנחם כהן (מפא"י), טען שקנר שיקר מתוך מניעים טהורים כדי לחפות על רוצחים. כל זה לא פתר את הבעיה: מדוע צריך דווקא איש זה להיות מפקד בכיר, מחנך וזונמה אישית לשוטרי ישראל?

אולם עיקר השיחות במזנון, בתום ויכוח זה, לא נסבו על עצם הנושא, אלא על גילוי הביצועים הפרלמנטרי שלנו, שהרהים רבים. לפחות תריסר ח"כים שאלו אותי: "איך השגת את החומר במהירות עצומה כזאת?"

זה הזכיר לי וידוי ששמעתי, לפני כמה חודשים, מפי אישיות מרכזית בכנסת. אותה אישיות התיישבה לידי, באמצע דיון, והחלה לשפוף בפני את לבה: "אתה מאושר! יש לך יועץ משפטי ופרלמנטרי, המקדיש את כל זמנו לסיעה. בעתון שלך יש לך צוות מקצועי של חוקרים, שיכולים להכין לך תומר. אבל מה יכול לעשות ח"כ רגיל, שאין לו יועץ ואין לו מומחים, וגם לא שום אפשרות לחקור משהו ברצינות?"

זה בא מפי ח"כ של סיעה עשירה — ונאמר לח"כ הסיעה הענייה ביותר בכנסת, שחיתרה אפילו על ההקצבה שלה.

למחרת יום תקרית-קנר נודמן לשר-האוצר לשבת מול שולחננו, בעת ארוחת-הצהריים.

אם לשפוט לפי הדיחה העתונאית, הרי הדבר החשוב ביותר שאירע בשבוע שעבר בכנסת הוא התקרית סביב עברו של מפקד משטרת תל-אביב, יעקוב קנר. למעשה לא הייתה זאת אלא תקרית של מה-בכך, וחבל שהתנפחה מעבר לכל מידה סבירה. הדבר מעלה שאלה עקרונית לגבי הדיחה על הנעשה בכנסת, והדיחה העתונאית בכללה. האם פרטים פיסקאטיים צריכים להאמיל לגמרי על הדברים החשובים באמת? לא פעם קורה לנו שאנחנו נושאים נאום שהושקעו בו עשרות שעות עבודה, שיש בו גישה עקרונית חדשה לעניין בעל חשיבות לאומית ממדרגה ראשונה. הדברים נשמעים

שאלות השבוע

בין השאר הגשנו בשבוע שעבר את השאלות הבאות:

● **האם הסתיר שריהת-חבורה מעיני שריהחוקן ושריהתיירות את כוונתו להיפגש עם שריהת-חבורה הרני, כדי לדון עימו על טיסות-השכר?**

● **האם קרא ראשיהממשלה לשריהתיירות והעמיד אותן על כך שהכרוזתו בכנסת נוגדת את מדיניות הממשלה בעניין טיסות-השכר?**

● **האם נכון כי מנהלי "אליעל" התפטרו, וחזרו בהם מהתפטרותם, כדי ללחוץ על הממשלה שתוסיף לאסור טיסות-שכר?**

● **האם נסע שריהת-חבורה לפאריס כדי להשתתף בפגישת מנהלי הסניפים של "אליעל" באירופה המערבית? מי מאנשי אליעל נלווה לשר בנסיעתו זו? כמה עלתה הנסיעה?**

● **האם הסכימה הממשלה לרכוש את המופעל לבתים טרומויים המוקם בכרמיאל, אחרי שמנהליו (שאחד מהם הוא מר איסר הראל) איימו על הממשלה במשפט על הפרת-חזוה? מי יפעיל את המפעל? (במופעל זה הושקעו 9 מיליון ל"י, מתן 6 מיליון הלוואה של הממשלה. עם ירידת פעולות הבנייה נשאר ללא הצדקה כלכלית.)**

● **האם נכון כי שריהשיכון, מורכני בנטוב, אמר בהרצאתו במועצה ההנדסי בתל-אביב דברים הנוגדים את המדיניות המוצה הרת של שריהאוצר, לגבי היקף הבניה? נוכח ההצהרות הסותרות של שריהשיכון ושריהאוצר, מהי מדיניות הממשלה?**

● **האם נכון כי רחפורים שעסקו בכנייה כטיירת-הכרמל הרפו אתרים מתקופת הצלבנים? באילו צעדים נוקטת הממשלה לשמירת אתרים מתקופה זו?**

● **האם בדקו מומחי משרדיהבריאות את סכנת זיהומי-האוויר הכרוכה בהקמת תחנת-החשמל החדשה בצפון תל-אביב? האם אישר המשרד את ההקמה?**

● **האם נכון כי חברות הביטוח מאשימות את המפקח על הביטוח בהטעיות ועדת הכספים של הכנסת?**

● **כמה תוכניות למפעלייתעשייה חדשים אישר משרד המיסחר והתעשייה מאז כינון הממשלה הנוכחית? מבין התוכניות שאושרו, מה המיפטר שביצועם התחיל בפועל?**

● **האם עורך משרדיהכסחון חקירות פוליטיות לגבי מועמדים לעבודה? האם נשאלים המועמדים על השקפותיהם הפוליטיות?**

● **האם נכון שבריונים בירושלים נקבו במוצאי ה'31 בדצמבר את הצמיגים של 100 ל"י ולמאסר-עליתנאי של שנה. תיק שלישי, נגד שלושה נאשמים, נסגר על-ידי המשטרה, בטענה כי הנאשמים נקלעו למקום לתומם.**

(תשובה זו ניתנה אחרי שמשתתפי השירה כבר נודנו לקנסות של 150 ל"י (לרוב הנאשמים) ושל 100 ל"י (לשלוש הנאשמות).

● **לשאלתה: האם ועדת הצנוזה של משרד החינוך והתרבות מונעת את הפצת ספרו של דן עומר, בדרך? מה הן סמכויות הוועדה? היכן הוגדרו מדוע נאסרה הפצת הספר?**

תשובת סגן השר: חברי הוועדה הם אנשי-ציבור שמונו על-ידי השר. סמכויותיה הוגדרו על-ידי פסק-דין של בית-המשפט העליון.

הוועדה הודיעה למפיצים שלדעתה מחוזה הספר חומרי-תועבה, שהפצתו אסורה לפי החוק.

תשובות השבוע

בין השאר ענו השרים השבוע על השאלות הבאות:

● **לשאלתה:** האם נכון כי היועץ המשפטי טירב לעכב את ההליכים המשפטיים נגד משתתפי שירת-האחווה של תנועת העולם הזה — כוחדש, אך ביטל את ההליכים המשפטיים נגד הפורעים בגתניה, שהתכוננו לעשות בהם שפטים?

תשובת השר: היועץ המשפטי לא מצא סיבה סבירה לבטל את ההליכים נגד משתתפי השירה. המתקבלים נגד השירה הואשמו בשלושה תיקים. באחד מהם נדונו שלושה נאשמים לקנס של 75 ל"י ומאסר-עליתנאי של חודשיים. בתוך שני נדון נאשם לקנס של 100 ל"י ולמאסר-עליתנאי של שנה. תיק שלישי, נגד שלושה נאשמים, נסגר על-ידי המשטרה, בטענה כי הנאשמים נקלעו למקום לתומם.

(תשובה זו ניתנה אחרי שמשתתפי השירה כבר נודנו לקנסות של 150 ל"י (לרוב הנאשמים) ושל 100 ל"י (לשלוש הנאשמות).

● **לשאלתה:** האם ועדת הצנוזה של משרד החינוך והתרבות מונעת את הפצת ספרו של דן עומר, בדרך? מה הן סמכויות הוועדה? היכן הוגדרו מדוע נאסרה הפצת הספר?

תשובת סגן השר: חברי הוועדה הם אנשי-ציבור שמונו על-ידי השר. סמכויותיה הוגדרו על-ידי פסק-דין של בית-המשפט העליון.

הוועדה הודיעה למפיצים שלדעתה מחוזה הספר חומרי-תועבה, שהפצתו אסורה לפי החוק.

על חומר זה התבססה הכתבה הגדולה של העולם הזה (1384), ב'18 למארס 1964.